

IV MONITORING RADA REGULATORNIH TELA, DRŽAVNIH ORGANA I KOLEKTIVNIH ORGANIZACIJA ZA ZAŠTITU AUTORSKOG I SRODNIH PRAVA

REGULATORNA TELA

1. *Republička radiodifuzna agencija (RRA)*

1.1. Republička radiodifuzna agencija, na sednici svog Saveta, održanoj 15. avgusta 2012. godine, donela je odluku o raspisivanju novog Javnog konkursa za izdavanje dozvola za emitovanje radio i/ili televizijskog programa za regionalna i lokalna područja. Konkurs se odnosi na dve regionalne dozvole za televiziju, jedne za područje Zaječara, Negotina i Žagubice, i druge za područje Šapca, Bogatića i Sremske Mitrovice, kao i na dve regionalne radijske dozvole, jedne u Beogradu i druge na području koje obuhvata Bor, Zaječar, Negotin i Boljevac. Konkurs je raspisan i za jedanaest lokalnih televizijskih i devetnaest radijskih dozvola.

Ono što posebno pada u oči jeste da je u poslednjih pet meseci oduzeto 13 dozvola za emitovanje programa, zbog neizmirivanja obaveze plaćanja naknade, a da su još dve dozvole oduzete, odnosno prestale da važe, zbog gašenja same firme kojoj je dozvola bila izdata, odnosno, zbog odustanka samog emitera od daljeg emitovanja. Neposredno po isteku perioda na koji se ovaj izveštaj odnosi, RRA je, takođe zbog neizmirivanja obaveze plaćanja naknade, pokrenula još 35 postupaka za oduzimanje dozvole. Ovo ukazuje da ne postoje uslovi za finansijsku održivost emitera u Srbiji, posebno u situaciji u kojoj je, što je i Medijska strategija konstatovala, već izdato više dozvola nego što tržište može da podnese. Ovo čini očiglednim da je ozbiljan nedostatak Zakona o radiodifuziji što nije uslovio raspisivanje javnih konkursa vršenjem odgovarajućih ekonomskih analiza koje bi potvrdile postojanje uslova za održivost licenciranih emitera, te samim tim i opravdanost izdavanja novih dozvola. Naime, po Zakonu o radiodifuziji, javni konkurs se obavezno raspisuje kada na osnovu Plana raspodele radio frekvencija postoje mogućnosti za izdavanje novih dozvola za emitovanje programa. RRA u Pravilniku o izdavanju dozvola za emitovanje programa insistira na tome da je uslov za izdavanje dozvola garancija podnosioca prijave, koju on pruža svojim finansijskim potencijalom, „da će biti u mogućnosti da realizuje predloženi programski i uređivački koncept“. Ovo, međutim, očigledno nije dovoljno, budući da dozvola važi osam godina, te da kakav god bio finansijski potencijal podnosioca prijave, na mogućnost da se realizuje predloženi programski i uređivački koncept očigledno utiču i uslovi tržišta koji su već više godina krajnje nepovoljni.

2. *Republička agencija za elektronske komunikacije (Ratel)*

Aktivnosti Republičke agencije za elektronske komunikacije koje se tiču merenja nivoa tona u reklamama u odnosu na nivo tona u ostalim programima TV emitera, obrađene su u delu ovog izveštaja koji se bavi monitoringom implementacije Zakona o radiodifuziji.

DRŽAVNI ORGANI

3. *Ministarstvo kulture i informisanja*

3.1. Vlada Srbije postavila je Dragana Kolarevića za pomoćnika ministra kulture i informisanja, u Sektoru za informisanje i medije. Kolarević je tokom devedesetih godina prošlog veka radio u informativnom programu Radio televizije Srbije, dok je nakon demokratskih promena 2000. godine, nastavio da radi u dokumentarnom programu istog medija. U jednoj od prvih izjava nakon imenovanja, Kolarević je izjavio da mu je, budući da je radio u dokumentarnom programu, poznato šta se dešava u medijima, te da će se zalagati za više slobode i bolji materijalni položaj novinara. „Upravo čitam predlog zakona o javnim radio-televizijskim servisima, kojim će se obezbediti samostalnost u finansiranju i nezavisnost u uređivačkoj politici. Od toga ćemo krenuti“, kazao je za dnevni list „Press“ novi pomoćnik ministra.

Više pažnje od imenovanja, izazvao je tekst koji je Kolarević, samo nekoliko dana pre toga, objavio na Internet mediju „Novi standard“. Pod naslovom „Vreme je za prvi srpski kulturni ustanak“, Dragan Kolarević tvrdi da je Srbija izložena kulturnoj okupaciji od 1915. godine i povlačenja srpske vojske u Prvom svetskom ratu, te da ta okupacija traje do danas. Na pitanja „Ko su nosioci i izvršioци pogubne antisrpske politike u Srbiji?“, i „Da li su to oni koji su dali nedvosmislenу podršku Tadiću i Jovanoviću na proteklim i svim prethodnim izborima?“, Kolarević odgovara poimeničnim navođenjem pevača, glumaca, reditelja, pisaca i drugih kulturnih poslenika koji su na prethodnim izborima podržali Demokratsku stranku i Liberalno demokratsku partiju Srbije. Kolarevićev tekst naišao je na žestoku osudu, a posebno mu se zameralo da pravi spiskove nepodobnih po kriterijumima političke opredeljenosti. Neposredno po isteku perioda na koji se ovaj izveštaj odnosi, državni sekretar u Ministarstvu kulture, Miroslav Tasić, izjavio je da je pročitao sporni tekst, ali da smatra da Kolarević, kao i svako drugi, ima pravo na iznošenje ličnih stavova, dok je ministar kulture, Bratislav Petković, povodom

zahteva za smenu pomoćnika ministra, rekao da Kolarević ostaje u ministarstvu, i da pitanje njegove smene neće pokrenuti.

KOLEKTIVNE ORGANIZACIJE ZA ZAŠTITU AUTORSKOG I SRODNIH PRAVA

4. *Organizacija proizvođača fonograma Srbije - OFPS*

Organizacija proizvođača fonograma Srbije saopštila je krajem avgusta da, zajedno sa Organizacijom za kolektivno ostvarivanje prava interpretatora (PI), vodi intenzivne kontakte i pregovore sa predstavnicima pojedinih udruženja koja zastupaju korisnike iz reda javnog saopštavanja i javnog emitovanja, ali takođe i sa predstavnicima obveznika plaćanja posebne naknade, među kojima su Unija poslodavaca Srbije, Udruženje informatičke delatnosti Privredne komore Srbije, ANEM, RTS, Radio-televizija Vojvodine, u cilju prevazilaženja nesporazuma i postizanja sporazuma o tarifama. OFPS je takođe saopštio da je, zajedno sa Unijom poslodavaca Srbije i kolektivnim organizacijama Sokoj i PI, Ministarstvu finansija i privrede podneo inicijativu za izmenu Zakona o porezu na dodatu vrednost smanjenjem stope PDV sa postojećih 18% na 8% u slučaju prenosa i ustupanja autorskog i srodnih prava putem kolektivnog ostvarivanja autorskog odnosno srodnog prava i omogućavanjem da kolektivne organizacije PDV plaćaju po naplati potraživanja, što bi, kako se navodi u saopštenju, u bolji položaj dovelo prevashodno korisnike, a zatim i nosioce prava.

Podsetimo, Zakonom o autorskom i srodnim pravima koji je na snazi od početka 2010. godine, propisan je novi mehanizam utvrđivanja tarifa naknada za korišćenje autorskih dela i predmeta zaštite srodnih prava. Konkretno, po tom mehanizmu, tarifa se utvrđuje sporazumom između kolektivnih organizacija i reprezentativnih udruženja korisnika, a tek ukoliko takav sporazum izostane, upravni odbor organizacije samostalno donosi tarifu, pri čemu takva tarifa mora da dobije saglasnost Komisije za autorsko i srodna prava da bi stupila na pravnu snagu. Izuzetno, Komisija za autorsko i srodna prava može i samostalno odrediti tarifu. Međutim, iako je zakon na snazi već duže od dve godine, OFPS, makar u odnosu na radiodifuzne emitere, i dalje primenjuje tarifu usvojenu po prethodnom zakonu. Razlog za ovo je što OFPS nije uspeo da sa emiterima postigne sporazum o tarifi, niti pak da dobije saglasnost Komisije za autorsko i srodna prava za tarifu koju je sam predložio. U takvoj situaciji, sve je izvesnije da će Komisija na kraju sama odrediti tarifu. Saopštenje OFPS-a ukazuje da je ova organizacija, u želji da izbegne takvu situaciju, vrlo raspoložena da još jednom, kroz pregovore i moguće nove ustupke

reprezentativnim udruženjima korisnika, ipak dođe do tarife koja bi bila zasnovana na sporazumu.